

Bibliotekarstvo u općini Koprivnica

Počeci bibliotekarstva u Koprivnici

Knjiga je oduvijek bila osnovica obrazovanja, a novine temelj informiranja naroda. Stoga je i značenje čitaonica i knjižnica u povijesnom razvoju jednog naroda, ili jednog kraja, izuzetno važno. Nastajanje javnih čitaonica i knjižnica u važnijim gradskim središtima u Hrvatskoj vezano je uglavnom uz razdoblje ilirskog preporoda, da bi se ove institucije osnivale i u manjim središtima u zadnjim desetljećima prošlog ili početkom ovoga stoljeća. S obzirom na svoje ekonomsko i demografsko značenje, upravo Koprivnica u Podravini prva osniva narodnu čitaonicu. Bilo je to potkraj ilirskog narodnog preporoda – 1846. godine, pa je, eto, od tada prošlo okruglih 140 godina. S tako dugom tradicijom djelovanja čitaonice i knjižnice može se pohvaliti rijetko koje središte u sjevernoj Hrvatskoj. Iako o nekim (pogotovo starijim) razdobljima djelovanja koprivničke čitaonice i knjižnice nema dovoljno arhivske građe, ipak smo uspjeli prikupiti obilje podataka, od kojih u ovom članku objavljujemo tek jedan dio.

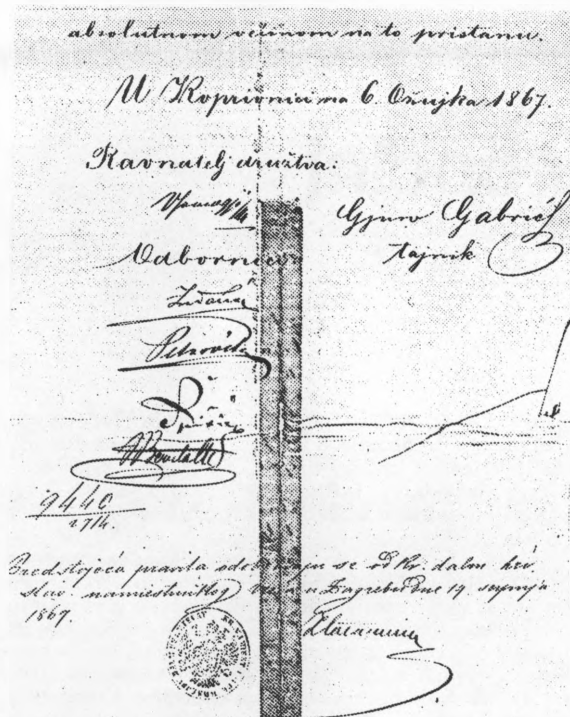
Već polovicom 19. stoljeća Koprivnica je najveće podravsko naselje, te pripada u red najznačajnijih gradova sjeverne Hrvatske. Prema lokalnom popisu iz 1841. godine, u gradu (zajedno s predgrađem Bregi) živi 4.086 stanovnika, od kojih je čak 890 obrtnika, trgovaca i građana sličnih zanimanja, što potvrđuje izuzetnu razvijenost gradskih funkcija za širu okolicu. Prema prvom sveobuhvatnom popisu hrvatskih krajeva 1857. godine Koprivnica je brojala 3.224 stanovnika, zatim 1880. godine 4.627 i 1910. godine 8.018 žitelja.¹ S obzirom na svoje razvijene gospodarske funkcije, Koprivnica je već od početka 19. stoljeća imala i razvijen društveno-kulturni život, koji je i po obujmu i po kvaliteti osobito ojačao stasanjem ilirskog narodnog preporoda.

U organiziranom društvenom životu grada najdužu tradiciju imaju amaterska glazbena i kazališna društva, te narodna čitaonica iz koje su uglavnom i izrasla sva ostala društva i organizacije građana u zadnjim desetljećima prošloga vijeka. Tako se, primjerice, »Građanska četa« (ili »Purgerski kor«) u Koprivnici spominje već 1809. godine, koja je svoja pravila dobila 1814, te imala svoju limenu glazbu (sigurni podatak o limenoj glazbi »Musik Banda des Bürgerkhor« datira iz 1841, kada ona u svojem sastavu ima 21 glazbenika).² Još je razgranatija bila djelatnost kazališnih amatera, pa tako Koprivnica već u prvoj polovici 19. stoljeća ima i svoju kazališnu zgradu. Koprivničko kazališno društvo spominje se već 1837, a naročito aktivno bilo je u doba dje-

latnosti koprivničkog ljekarnika i glumca Ljudevita Šiketanca.³ U to doba vrlo aktivno djeluju razna obrtnička udruženja (cehovi i zadruge), udruženja trgovaca i druge gospodarske i društvene organizacije, što je sve skupa bio odraz određenog ekonomskog prosperiteta grada.

Ako se tim općim razmjerno povoljnim ekonomsko-društvenim prilikama doda i nacionalno otrežnjenje, odnosno sve izrazitije djelovanje hrvatskog narodnog preporoda, onda je jasno da su sazreli svi uvjeti i za osnivanje čitaonice i knjižnice u Koprivnici, kao jednog od najvažnijih sastajališta građana. Nažalost izravnih arhivskih dokumenata o prvom osnivanju narodne čitaonice u Koprivnici polovicom prošloga stoljeća nismo uspjeli pronaći⁴, ali postoje vjerodostojni posredni podaci da je čitaonica u Koprivnici postojala doista već daleke 1846. godine. Na trag nas je naveo članak dr Zvonimira Vargovića »Život Koprivnice pred jedno stoljeće«, koji je objavljen u Brozovićevu »Zborniku Muzeja grada Koprivnice«.⁵ Vargović na kraju članka piše i ovo: »Iz ovih mršavih dopisa vidimo da je Koprivnica čutila narodno (dokaz natpis nad slavolucima godine 1846. i instrukcije narodnim zastupnicima). Vidimo ovdje da se u Koprivnici vodio socijalan život (čitaonica, kazalište), te da su ljudi imali smisla i za opće kulturno nastojanje (skupljanje za muzej u novcu i naravi), vidimo da je bilo smisla za podizanje škola i konačno da je policija već onda morala protiv šverca uredovati«.⁶

S obzirom da je Vargović crpio informacije za svoj članak uglavnom iz Gajevih »Novina hrvatsko-slavonsko-dalmatinskih«, potražili smo u njima članke koji govore o Koprivnici. Tako u broju spomenutih novina od 12. prosinca 1846. godine piše da su Koprivničani uprljali sve snage da osnuju kasino (čitaonicu), ali da za to baš nema interesa među širim slojevima građanstva, budući da su se navodno javila tek četiri potpisnika za osnivanje ove važne institucije.⁷ Zahvaljujući ovoj vijesti, zasigurno doznajemo da je 1846. godine u Koprivnici djelovala čitaonica, jer je na nju u jednom od slijedećih brojeva Gajevih novina reagirao dopisnik iz Koprivnice, upravitelj pošte Vrančić, pa on piše da kasino uspješno djeluje, »da su se za čitaonicu (kasino) javila 32 utemeljitelja, pa da stoga ne stoji tvrdnja iznešena u broju 99 da Koprivničani nemaju interesa za čitaonicu. Predsjednik čitaonice je župnik Adam Žuvić.«⁸ Prema tomu, čitaonica je tada već uspješno djelovala, tim više što joj je na čelu bio tada društveno vrlo aktivan župnik Žuvić, inače znameniti graditelj orgulja. Možemo pretpostaviti da su se društvene prostorije čitaonice nalazile ili u gradskom ksenodohiju (zgradi kraj župnog dvo-

Zadnja stranica Pravila društva Narodna čitaonica u Koprivnici iz 1867. godine.

ra, koja danas više ne postoji) ili u oružarnici («cajghausu»), gdje su inače djelovale i ostale društvene organizacije i odvijao se društveni život građana.

Podrobnijih podataka o radu ove prve koprivničke čitaonice zasad nemamo, a o njezinu djelovanju kasnijih se godina izgubio svaki trag, što je donekle i razumljivo jer su nakon 1848. nastupila teška politička vremena nošena zloglasnim Bachovim apsolutizmom. Može se s velikom dozom vjerojatnosti pretpostaviti da je čitaonica u Koprivnici djelovala i u tim teškim vremenima, ali sigurne arhivske podatke o nastavku njezine rada imamo iz 1867. godine, dakle iz predvečerja ugarsko-hrvatske nagodbe. Društvo »Narodna čitaonica«, koje je tada osnovano, postalo je najvažnijim središtem društvenog i kulturnog života grada. Tako je nastavljena jedna izuzetno važna i duga tradicija, koja se zatim gotovo neprekidno nastavlja sve do danas.

Pravila Društva »Narodna čitaonica« u Koprivnici prihvaćena su na skupštini održanoj 6. ožujka 1867. godine, pa taj datum (zasad) možemo smatrati danom osnivanja nove koprivničke čitaonice ili kasina. U Ravnateljstvu Društva nalazili su se tada najpriznatiji koprivnički građani, mahom trgovci, obrtnici, te crkveni i upravni dostojanstvenici. Kao tajnik, Pravila je potpisao Đuro Gabrić, podbilježnik kraljevskog i slobodnog grada Koprivnice, dok su potpisi ravnatelja i odbornika nečitljivi.⁹ Pravila su odobrena od kraljevskog hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog namjesničkog vijeća u Zagrebu dne 19. srpnja 1867. godine.¹⁰

Srećom, kompletna spomenuta Pravila sačuvana su do danas, pa možemo kazati nešto više o njihovom sadržaju. Ona sadrže 45 članova ili paragrafa i pisana su na hrvatskom jeziku. Prvi član doslovce glasi: »Svrha društva jest izobrazivanje duha i podupiranje narodne knjige nabavljanjem i čitanjem časopisah i knjigah narodnih, inoslavjanskih i inostranih, zatim zabave sa kartanjem zakonom dozvoljenih igrah, šahom, zabava na biljardu i drugih dozvoljenih razveseljenjah.« Dakle, po svojoj orijentaciji čitaonica je bila orijentirana na jačanje narodnog duha, ali isto tako i veza među Slavenima (kroz knjigu i novine). Članovi čitaonice bili su »redoviti, izvanredni i začastni«, a u paragrafu drugom piše: »Članom društva može postati svaki izobraženi čestiti čovjek, koji je samostalan, ako se obveže na plaćanje godišnjega prinosa, kao što paragraf šesti zahtjeva.«¹¹

Evo, i sadržaja još nekih zanimljivijih članova spomenutih Pravila iz 1867. godine. Član 15 glasi: »Svaki član može u propisanih satih od 8 u jutro do 11 navečer Čitaonicu polaziti, pribavljene tiskotvore čitati i dozvoljene igre igrati«; član 16 glasi: »Tiskotvorah doma nositi nije nikomu slobodno. Pribavljene ipak knjige mogu se četiri nedjelje danah poslie pribave za čitanje i kući dobiti, nu dužan je svaki član za osam danah povratiti ih.« Član 25 glasi: »Ako bi pod godinom kakov novi, osobito hrvatski časopis počeo izlaziti, te ako bi kakova hrvatska ili za nas Slavene važna, ma i drugim jezikom pisana knjiga izašla, to je ravnateljstvo vlastno, takov časopis ili knjigu za Čitaonicu naručiti, ako mu novčana sredstva društva to dopuščaju i isto taj časopis ili knjigu za valjane pronade, ili ako njihovo naručenje trećina članovah zahtjeva«. Član 38. glasi: »Čita se u posebnoj sobi, koja se može i zatvoriti ako koji čitajući član to zahtjeva«; član 39. glasi: »U sobi gdje se čita, nesmije niti ko pušiti, još manje kartati se«, a član 40 glasi: »Svaki član, koj se želi biljariti, neka se upiše na tablicu polag biljarda, na stieni viseću, jedan za drugim kako koji dođe.«

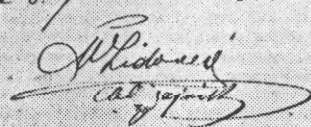
Koprivnička Narodna čitaonica, koja je nekoliko puta mijenjala svoje društvene prostorije (ksenodohij, oružarnica, hotel »K caru austrijskomu« i drugdje), razmjerno uspješno nastavila je svoje djelovanje slijedećih desetljeća. Dr Rudolf Horvat u svojoj knjizi »Povijest sl. i kr. grada Koprivnice« o radu ove čitaonice piše slijedeće: »U Koprivnici je godine 1874. osnovana Narodna čitaonica, koja je postojala 20 godina. Isprva je ta čitaonica bila središte cijeloga društvenoga života. Ona je priređivala i diletantske predstave, kojima je rukovodio učitelj i hrvatski književnik Đuro Ester. Time je nadoknađeno »Dobrovoljno kazališno društvo«, koje je prestalo djelovati na proljeće g. 1863. Članovi Narodne čitaonice osnovaše g. 1874. pjevački zbor, iz kojega se razvilo hrvatsko pjevačko društvo »Podravec«.¹² U ovom Horvatovom tekstu ima vrijednih podataka, ali njemu očito nisu bili dostupni dokumenti o osnivanju Narodne čitaonice, tako da je on godinu osnutka pomaknuo od stvarne 1867. na 1874. godinu, a i vijek rada čitaonice (od 20 godina) je proizvoljno uzet.

Za razdoblje od 1867. do 1888. godine, uglavnom prema raspoloživoj građi iz Historijskog arhiva u Varaždinu i Muzeja grada Koprivnice, možemo navesti još neke podatke o djelatnosti koprivničke Narodne čitaonice. Prema očuvanom zapisniku s odborske sjednice iz 1871. godine doznajemo da je ravnatelj »Narodne čitaonice« bio osobno gradonačelnik Martin pl. Ožegović, tajnik Josip Martinusić, blagajnik Stevo Šestak, a prisjednici Viktor Špišić, Josip Beruta, Pavao Lopatny i

Salamon Deutsch – sve odreda ugredni trgovci, pri- vrednici i službenici.¹³ Osim djelovanja na kulturnom polju, čitaonica je bila i mjesto dogovaranja i poduzi- manja akcija u pokretanju rada drugih društava, zatim u prikupljanju sredstava za razne humanitarske svrhe i slično. Tako iz jednog dokumenta iz 1874. godine do- znajemo da je Narodna čitaonica predala za gradnju bolničke zgrade u Koprivnici 181 forint i 39 novčića.¹⁴ Takvih je akcija bilo više. Očuvao se i blagajnički izvje- štaj Narodne čitaonice od 8. prosinca 1882. godine, koji osim financijskih podataka donosi i niz drugih informa- cija o tadašnjem djelovanju i problemima čitaonice. Tako, primjerice, doznajemo da je tada predsjednik bio Josip Pevalek, tajnik Josip Kirar, a blagajnik Židovec. Društvo je imalo 36 redovitih i 5 izvanrednih članova, dakle gotovo isto kao i u vrijeme osnivanja. Djelovanje čitaonice nailazilo je na značajne probleme, koji su naj- većim dijelom imali izvor u nedovoljnoj zainteresiranosti građana za djelovanje ove važne kulturne institucije. Blagajnik Židovec to stanje opisuje u svojem izvještaju:

»Ovo rapidno padanje članova može samo žalostnu sje- nu baciti na ovu narodnu čitaonicu i na njezin razvoj, koji joj je već od nekoliko godina žalibože obustavljen, te joj se učestnici bojazni podati moraju, da im taj za- vod pouke i duševne zabave rubu razsula i razpada ne podlegne.«¹⁵ U čitaonici su priređivane i brojne javne priredbe i susreti. S tim u vezi spomenimo jedan Brozovićev podatak: u Narodnoj čitaonici je 23. listopada 1877. godine održao koncert znameniti violinist Franjo Krežma, koji je organiziran u prepunoj dvorani svrati- šta »K caru austrijskomu«. Predsjednik čitaonice, podžupan Đuro pl. Kiš Šaulovečki darovao je umjetni- ku tom prilikom srebrnu čašu s posvetom.¹⁶

Nedugo nakon osnivanja Narodne čitaonice, u Kopri- vnici je osnovano još jedno slično društvo. To govori o određenoj podijeljenosti među gradskim staležima, od- nosno o interesnom okupljanju pojedinih grupa građa- na, iako je u pravilima svakog takvog društva jasno pi- salo da članom može biti »svaki pošten i čestit čovjek«. Izgleda da su trgovci i obrtnici ipak manjim brojem bili

4. Listanovci na dostavljanje novina	13
5. Podvornitka na sabiranje primosa 12 fr. na primosa je članova a glavnu sklopotinu u prosinju i dečelju ^{na 21. 10. 1882} godišnj. svega	14
6. Stanarina razotitatal godine 1881. 62 fr. 50 m.; za dečelju godina 1882.	212 50
7. Trošak uterivanja primosa	6 50
8. Tekuće kamata različitno	15
Svota prihoda	522 96
Svota rashoda	429 60
Odbiv rashodnu od prihodne svote, pokazuje se gotovina fone	93 36
Pribrojiv kovoj gotovini aktivnu na dugu u imosu od	108
Pokazuje se svota aktiva od	290 36
Odbiv pasivu, naime dug g. Kralju ^{na stanarini} za zadnja četiri 882, od 50 fr.	
»aktivnu dug listanovci « " " " od 4 " =	57
Ostaje aktivno stanje imovine konceni 1882.	235 86
U Koprivnici, dne 8. prosinca 1882	235 86
 J. Židovec blagajnik	

Dio blagajničkog izvještaja na glavnoj skupštini Narodne čitaonice u Koprivnici 8. prosinca 1882. godine

zastupljeni u Narodnoj čitaonici, jer su već 1869. godine osnovali svoje zasebno društvo Trgovačko-obrtničke čitaonice. To je bilo donekle i razumljivo, jer je čitaonica bilo ponajprije mjesto društvenog okupljanja gdje je bilo igara za rasonodu i gdje su se dovodili i prijatelji (poput kakvih staleških klubova). Poznato je da su koprivnički trgovci osnovali već 1821. godine svoj Trgovački zbor ili remij, u kojem su od 1851. godine mogli biti članovi bez obzira na narodnu i vjersku pripadnost. Nije poznato da li su u Narodnoj čitaonici članovima bili i Jevreji odnosno pripadnici pravoslavne vjere, ali njih posve sigurno u tom društvu nije bilo mnogo, te su se oni, uz druge obrtnike i trgovce ponajprije učlanjivali u Trgovačko-obrtničku čitaonicu.¹⁷

U varaždinskom Historijskom arhivu čuvaju se i prva pravila Trgovačko-obrtničke čitaonice u Koprivnici, koja su donijeta na skupštini društva od 24. lipnja 1869. godine. Svi potpisi na završetku pravila nisu čitljivi, pa smo od njih uspjeli pročitati potpise predsjednika Steve Reškovića i odbornika Marka Schwarza i Ignaca Heinricha. Odredbe pravila ovoga društva vrlo su slične onima Narodne čitaonice. Tako u prvom paragrafu piše: »Svrha društva jest poglavito naobraženje duha, najpače u domaćem trgovačko-obrtničkom prometu, i razvoju duševnih silah članovah čitanjem raznih časopisah, knjigah i dogovaranjem o raznih trgovačkih i obrtničkih probitcih, te promicanje hrvatske knjige nuz zabave i kartanje, zakonom dozvoljeno.« A paragraf drugi glasi: »Članom društva može postati svaki naobraženi čestit čovjek, koji je samostalan, stanovao on u Koprivnici ili drugdje, ako se obveže, da će svakog mjeseca unapried plaćati petdeset novčićah u ruke društvenog pieneznika, uz namiru.« Pravila koprivničke Trgovačko-obrtničke čitaonice sadrže 34 paragrafa, a potvrđena su od strane Odjela za unutrašnje poslove Kraljevske hrvatsko-slavonsko-dalmatinske zemaljske vlade u Zagrebu 16. veljače 1870. godine.¹⁸

I ova čitaonica promijenila je više društvenih prostora u gradu, a osim redovne djelatnosti organizirala je i neke priredbe, predavanja i susrete, što je sve skupa utjecalo na ukupan društveni život grada u to doba. Nešto kasnije, godine 1888, razum je prevladao, te su uprave obih čitaonica uvidjele da će zajednički i složno ostvarivati bolje rezultate, odnosno da dvije čitaonice u malom gradu nemaju izgleda za plodan rad. Tada dolazi do spajanja Narodne čitaonice i Trgovačko-obrtničke čitaonice u jedno društvo, koje se od 1888. jednostavno zove Čitaonica. U prvim godinama nakon udruživanja, Čitaonica je ostvarivala lijepe rezultate, ali je uskoro okopnio entuzijazam uže uprave, pa je ovo društvo praktički prestalo djelovati 1894. godine. Glavna skupština Čitaonice 20. prosinca 1894. godine donosi i odluku da se klavir pokloni HPD »Podravac«, na čemu se ovo društvo srdačno zahvaljuje.¹⁹

Ipak, Koprivnica nije mogla bez čitaonice, iako je potkraj prošloga stoljeća već imala brojna kulturna društva i razvijen društveni život. Naime, članovi HPD »Podravac« osnivaju već 15. ožujka 1896. godine Hrvatsku čitaonicu, koja je kontinuirano djelovala sve do prvog svjetskog rata.²⁰ Brozović također spominje da je u godinama pred prvi svjetski rat u Koprivnici osnovana i čitaonica, koja je gajila u sadržaju svoga rada program jugoslavenskog jedinstva, ali o toj čitaonici nismo pronašli detaljniju dokumentaciju.²¹ Značajni fond knjiga imala je i knjižnica Opće dječake i Opće djevojačke narodne škole u Koprivnici, a pogotovo knjižnica Male

realne gimnazije u Koprivnici osnovane 1906. godine.²² Određeni knjižni fond postojao je i pri nekim društvenim i kulturnim organizacijama u gradu Koprivnici.

BIBLIOTEKARSTVO U OPĆINI KOPRIVNICA DO DRUGOG SVJETSKOG RATA

I. U Koprivnici

Jedna od prvih biblioteka poslije prvog svjetskog rata, je Knjižnica Kluba akademičara koji je osnovan 1926. g. i koji je odmah osnovao i knjižnicu. Ova je knjižnica radila svega četiri godine, tj. do 1930. kad je zatvorena zbog slabog odaziva građana, iako je posudba bila besplatna. Knjižnica je ponovo otvorena 1932. g. i radila je do okupacije. Knjižnica je 1934. g. imala 200 članova i oko 1.500 knjiga. Sredstva za nabavu knjiga dobivala su se zaradom od kazališnih predstava članova Kluba i prikazivanjem filmova. Napredne knjige nabavljali su u knjižari Mirka Breyera u Zagrebu. Ovom su se knjižnicom koristili svi građani, a ne samo članovi Kluba. Vodili su je Ivan Ružić, Ivan Paprika, Marija Dolenc i drugi. Knjižnica je bila smještena u Dorčićevoj kući (danas Trg Republike). Ustaše su je 1941. zaplijenile, ali su članovi Kluba prije toga nešto knjiga posakrivali.

Tridesetih godina u Koprivnici je postojala Radnička čitaonica koprivničkog ogranka URS-ovih sindikata, koji je u Koprivnici okupljao zanatlijske radnike – krojače, brijače, postolare i stolare. Po sjećanju jednog od organizatora, Igrić Vilka, koprivničkog krojača, otvorena je 1932. ili 1933. g. Prvo se nalazila u najmljenom lokalu u Kumarovoj kući, a kasnije u kući prof. Kramera (danas Trg mladosti). U čitaonici su se sastajali članovi URS-a igrali šah, držali esperantske tečajeve i čitali radničke novine. Čitaonica je imala isključivo radničku literaturu među kojom je bilo i zabranjenih knjiga. One su se stavljale u korice drugih naslova, tako da ih policijska kontrola nije otkrila. Fond knjiga nije bio velik. Nešto novaca za kupnju knjiga dobili su od Radničke komore iz Zagreba, nešto su knjiga dobili na poklon, a nešto su sami kupili. Knjige su knjižnici poklanjali i napredni Koprivničani koji nisu bili članovi sindikata. Iz knjižnice se rukovodilo i štrajkovima brijača, krojača i stolara, a održavali su se u knjižnici i sastanci tadašnjih članova KPJ. Članovi sindikata i knjižnice Imbrišak Đuro, Prvčić Josip i Igrić Vilko udružili su se i otvorili krojačku radnju »Trolist« koju su u Koprivnici zvali komunistička radionica, jer su se u njoj sastajali napredni intelektualci, radnici i seljaci. 1939. Radnička čitaonica organizirala je izlet na Kalnik. Prestala je postojati do-laskom okupatora.

Krajem 1932. g. osnovan je u Koprivnici Francuski klub zbog podučavanja i širenja francuskog jezika. Klub je odmah otvorio i knjižnicu, koja je 1938. smještena u novom lokalu preko puta bolnice. Čitaonica je bila otvorena utorkom, četvrtkom i subotom od 17 do 19 sati, a knjige su se mogle posuditi utorkom i subotom. U Francuskom klubu i njihovoj knjižnici bili su angažirani prof. Lj. Branković, Ivan Hirschl, M. Dolenc i prof. Vrbić, uz ostale.

1933. g. otvorena je na inicijativu sokolskog društva čitaonica i knjižnica u kući Fišer na tadanjem Starčevićevom trgu. Čitaonica je bila otvorena svakog dana od 13 do 21 sat. Na pokladni utrak novoosnovana čitaonica i knjižnica priredila je zabavu kod »Križa«.

Knjižnica u Peterancu

»Hrvatska knjižnica i čitaonica« u Peterancu osnovana je 1928. g. Osnovani su je seoski mladići tako da su skupili knjige od mještana.

Knjižnica je 26. 2. 1936. g. priredila proslavu Matiji Gupcu i braći Radić. Na proslavi su govorili Stjepan Betlehem, Franjo Gaži i dr Pavao Tomašić, a pjevački zbor pjevao je davorije. Godine 1938. svečano je proslavila 10-godišnjicu postojanja. Uz knjižnicu djelovala je diletantska sekcija koja je do 1939. g. dala 40 premijera i 8 repriza. Zarađenim novčem kupovali su knjige. Tako je 1936. g. fond obnovljen za 250 knjiga, a 1937. za 324 knjige. Članovi knjižnice priređivali su predavanja iz astronomije, agronomije, socijalne medicine i geologije. Priređivali su književne večeri na kojima se referiralo o pročitanim knjigama. Imali su muški pjevački zbor, šahovsku sekciju i esperantski tečaj. Knjižnica je imala oko 2.500 knjiga. Godine 1931. otkrili su spomenploču svom suseljanu pjesniku Franu Galoviću uz svečanu akademiju i pučku svečanost, a 1933. g. posjetio ju je književnik Luj Adamić.

Ostale knjižnice

U Drnju je osnovana knjižnica 1907, ali joj je rad za vrijeme prvog svetskog rata zabranjen. Obnovljena je 1918. g. Do 1929. radila je povremeno, a te godine rad se intenzivira i knjižnica postaje centar kulturnog života sela. Godine 1937. preuzimaju je članovi HSS-a i ona postaje »Ogranak Seljačke sloge« i pod tim je imenom radila do okupacije.

1934. g. osnovana je u Botovu »Jugoslavenska seljačka knjižnica i čitaonica« sa svrhom »da knjigom i predavanjima podiže narod Botova i da širi jugoslavensku misao«. Vodili su je Valko Bači, predsjednik, Ladislav Bonta, potpredsjednik, Valko Ambrošić, tajnik, a blagajnik i knjižničar bio je Stjepan Borovski. 1936. g. osnovali su i predstavljачku družinu. Knjižnica je imala oko 700 knjiga. Za vrijeme okupacije prestala je raditi.

1935. g. osnovana je Narodna knjižnica i čitaonica u Koprivničkim Bregima na poticaj Kluba esperantista.

U Imbriovcu je 1936. g. postojala Mjesna čitaonica Seljačke sloge.

Narodna knjižnica u Goli je za vrijeme okupacije potpuno uništena.

U Legradu je knjižnica osnovana 1937. g. pod imenom Ogranak Seljačke sloge. U vrijeme okupacije je propala.

U Ždali je 1928. g. osnovana Narodna knjižnica i čitaonica koja je radila neprekidno do 1954. g.

POSILIJERATNI RAZVOJ BIBLIOTEKARSTVA U OPĆINI KOPRIVNICA (1945 – 1985)

Za vrijeme okupacije od 1941. do 1945. g. sav kulturni život u našoj općini, kao i u drugima, potpuno je zamro, pa tako i rad knjižnica. Nešto knjiga je bilo posakriveno, nešto se razvuklo i uništilo, tako da se poslije konačnog oslobođenja Koprivnice 5. svibnja 1945. moralo početi iz početka.

Razdoblje od 1945. do 1953. g.

Na inicijativu Gradskog prosvjetnog odjela održana je 10. rujna 1945. Skupština građana zainteresiranih za kulturu. Skupštinu je vodio Ljubomir Vranko, gradski prosvjetni referent. Na Skupštini građana izabran je Odbor Doma kulture koji je svoj sastanak održao 11. rujna 1945. g., a na kojem je osim predsjednika (Vodeh-

nal Josip), tajnika (Vinković Franjo), blagajnika (Tomašić Martin) određen za knjižničara Štimac Franjo, učitelj, koji je dobio zadatak da u Koprivnici obnovi knjižnicu, tj. da sakupi knjige, da ih popiše i pripremi za posudbu, kako bi knjižnica što prije proradila. Tako je učitelj Štimac Franjo naš prvi poslijeratni knjižničar.

Mora da se skupilo dosta knjiga jer Odbor na svojem sastanku 17. rujna 1945. pod točkom 4 raspravlja o knjižnici, a u zapisniku stoji: »Knjižničar Štimac Franjo izvještava o velikom poslu na uređenju knjiga i traži da mu se dodijeli pomoćnik. Poslije male debate dodijeljen je kao pomoćnik knjižničara drug Borojević Đoko, ujedno je odobreno da si nađu pomagače kod gimnazijalaca ili kod kakve druge ustanove.« Gradski narodni odbor odvaja odmah za nabavu novina 540 dinara pa Odbor šalje dopise uredništvima zbog pretplate ili molbe da se novine šalju besplatno.

8. listopada 1945. za predsjednika Doma kulture dolazi Vinko Vošicki, poznati koprivnički stampar i izdavač, a koji je i sam prije rata imao Posudnu biblioteku. On odmah poklanja knjižnici 36 knjiga, a na njegov prijedlog štampa se u lokalnim novinama molba građanima da poklone knjige za knjižnicu. U Odbor ulazi Fran Koncelak »koji je ljubitelj knjiga te je bio već u pojedinim čitaonicama kao knjižničar te bi dobro došao za pomoć našem knjižničaru«.

Na sastanku Odbora 22. listopada 1945. Vošicki govori o važnosti knjižnice u našem oslobođenom gradu, a kako ona još nije sređena, predlaže za pomoćnika Franu Koncelaka, budući da je Đ. Borojević na drugoj dužnosti, i uporno inzistira da se knjižnica što prije otvori.

Knjižnica Kluba akademičara u Koprivnici (sjede: Stjepan Ivković, predsjednik Kluba, Miško Pavlović, tajnik i Ivan Paprika, tajnik; stoje: Ervin Golo, Josip Korošec, Dragoje Marinković, brat Ive Marinkovića i Ivan Zemljić)

Na tom je sastanku određena posudbina 2 dinara po knjizi, osim za đake i studente koji mogu knjige posuđivati besplatno. Donesena je i odluka da se rječnici, leksikoni i druge vrijedne knjige mogu koristiti samo u knjižnici.

Rad na sređivanju knjiga se nastavlja, Odbor se pretplaćuje na »Republiku«, a 5. studenoga 1945. knjižničar Štimac obavještava Odbor da su knjige na našem jeziku sređene, dok će knjige na stranim jezicima sređiti dr Vodehnal. Vošički ponovno poklanja knjige za knjižnicu, a nabavlja ju se i regali.

Knjižnica u Koprivnici otvorena je početkom studenoga 1945. g.

Na sastanku 12. studenoga 1945. knjižničar Štimac obavještava Odbor da se knjige posuđuju svaki utorak i petak od 17 do 19 sati i svake nedjelje od 10 do 12 sati o čemu su građani obaviješteni preko lokalnih novina. No, čitača nije bilo dovoljno pa Odbor 4. prosinca 1945. donosi odluku da se knjige posuđuju samo nedjeljom, a posuđiti se mogu dvije knjige. Knjižnicu vodi Franjo Štimac, a pomaže mu Franjo Bregovec, učitelj.

Knjižnica je bila smještena u Domu kulture, danas Ulica Oslobođenja 1.

Odbor Doma kulture prestao je s radom 5. srpnja 1946. g. što se odrazilo i na daljnji rad knjižnice.

O radu knjižnice u Koprivnici i u našim selima iz razdoblja 1946. do 1953. kad knjižnica postaje budžetska ustanova, imamo svjedočanstvo u »Koprivničkom tjedniku« iz pera poznatog koprivničkog kulturnog i javnog radnika Aleksandra Vrančića koji 6. ožujka 1954. kaže da je knjižnica poslije 1946. g. »bijedno životarila bez pomoći i dovoljnog razumijevanja od strane vlasti, prosvjetnih radnika i građanstva«. Novinar »Glasu Podravine« donosi članak 27. rujna 1952. u kojem kaže da su prostorije Gradske knjižnice i čitaonice u Koprivnici bile date na upotrebu Klubu prosvjetnih radnika, a zatim Klubu studenata i služile su za sastanke ovih klubova. U istom članku novinar podvlači važnost knjižnica i predlaže da se zatvaraju gostionice, a otvaraju čitaonice i knjižnice. Na godišnjoj skupštini Kotarskog i Gradskog saveza kulturno-prosvjetnih radnika (1952. g.) na kojoj prisustvuje 30 delegata donosi se odluka da se obnovi rad seoskih knjižnica. Tako su obnovljene knjižnice u Kunovcu (sa 120 knjiga i 3 šaha), u Drnju (ima 185 knjiga, 6 časopisa, 2 novine i 60 članova), u Botovu koje je prije rata imalo »Jugoslavensku seljačku knjižnicu«, Torčecu (sa 175 knjiga), u Goli, Ždali, Legradu uz postojeće knjižnice u Peterancu, Đelekovcu i Novigradu Pođravskom. Tako su 1952. i 1953. g. bile prekretnice za bibliotekarstvo naše općine.

Razdoblje od 1953. do 1961. g.

Potreba za knjigom koja se javila 1952. i 1953. g. trajala je svega 2–3 godine. Već 1957. novinar »Glasu Podravine« piše da u praksi dobar dio seoskih knjižnica i čitaonica postoji samo formalno, da nemaju svojih prostorija, fond knjiga im je premali, knjige su zastarjele pa bi trebalo što prije nešto učiniti da tzv. knjižnice zaista postanu knjižnice i čitaonice. Kao primjer dobrog rada navodi se knjižnica u Peterancu. Sada u njenom okviru radi i glumačka sekcija koja od novaca zaradnih predstava kupuje knjige. Novinar »Glasu Podravine« Vinko Česi piše 11. siječnja 1958. g.: »Što se tiče rada knjižnice i čitaonica, one se snalaze svakako. Neke primaju dotacije, a nekima je vrelo prihoda u zabavama. Fondovi knjiga stoje na istom mjestu. Poznatije čita-

taonice i knjižnice su u Đurđevcu, koja je najbolje sređena, zatim u Novigradu koja je stara oko 70 god. i u Koprivnici. Neke bi knjižnice trebalo staviti na budžet općine. Bolje je srediti jednu ili dvije knjižnice u općini nego ći u širinu, da svako selo ima svoju knjižnicu. A da bi knjige ipak došle u svako selo, veće knjižnice bi trebale organizirati putujuće knjižnice.« No, putujuća knjižnica, bibliobus, pojavit će se u našim selima tek nakon 21 godinu.

O slabom radu seoskih knjižnica raspravljalo je 1958. g. Prosvjetno vijeće općine Koprivnica i Predsjedništvo Glavnog odbora SSRN-a, ali se situacija ne popravlja. Božo Đerek piše 1959. u »Glasu Podravine« da su naše seoske knjižnice na putu da umru, a tako je i bilo.

Sedmogodišnje životarenje Gradske knjižnice i čitaonice u Koprivnici prestaje 1953. g. kad ona postaje budžetska ustanova. Te godine preseljena je u nove prostorije na Trgu Republike 2, u kuću Ivančić Irene, gdje će biti sve do 1970. g. Imala je 3 prostorije (bivša trgovina) površine 85 m². Jedna je prostorija služila za čitaonicu. U razdoblju 1953–1961. bilo je zaposleno u knjižnici i do 5 službenika sa srednjom i osnovnom školom.

U 1953. godini nalazimo i prve podatke o fondu knjiga, članovima i posudbi. Fond je bio više nego skroman, svega 1.909 knjiga, bilo je 527 članova i 1.108 posudbi. Čitaonica je bila dobro opremljena časopisima i štampom, pa se spominje da je 1955. knjižnica primala: Borbu, Vjesnik, Politiku, Narodni list, Kerempuh, Narodni sport, Čičak, Plavi vjesnik, Politikin zabavnik, Fudbal, Jež, Jugoslavenski sport, Sportski magazin, Savremena tehnika, Ekonomska politika, Globus, NIN, Koprivnički tjednik, Aero svet, Aero modelar i Front.

1955. g. imenovani su članovi Savjeta Knjižnice i čitaonice Koprivnica: Vrančić Aleksandar, Cleković Nada, Jančić Olga, Loborec Božena, Sučić Vinko, Savor Zrinka, a direktor Knjižnice bila je Marković Radmila.

Već 1958. g. u Gradskoj knjižnici pročitano je 10.765 knjiga na skromni fond od 4.649 knjiga. Knjižnica radi redovito cijeli dan i ima dva knjižničara. Građani predlažu (u »Glasu Podravine«) da se u knjižnici postavi televizor koji bi zaokupio djecu i privukao ih u knjižnicu. Unatoč tome što televizor nije nabavljen, knjižnicu najviše posjećuju učenici i, iako postoje i školske knjižnice, Gradska se knjižnica sve više pretvara u servis za škole. Tako 1959. g. Gradska knjižnica ima 5.064 knjige, a članovi su na prvom mjestu učenici, onda domaćice, pa službenici, penzioneri i ostali. Zato se najviše i čita školska lektira. Knjiga vezanih za naš zavičaj kao što su Miškinine knjige ili Nemčićeve »Putositnice« nema. Te godine utrošeno je za knjige 350.000 dinara, a za štampu 50.000 dinara.

Direktor Knjižnice Radmila Marković bila je na jednogodišnjem bibliotekarskom školovanju pa je ona prvi naš stručni knjižničar.

U lokalnim novinama počela se pojavljivati rubrika »Preporučujemo za čitanje« koja će se više-manje zadržati do danas.

Razdoblje od 1961. do 1970.

Zakon o bibliotekama i bibliotečnoj djelatnosti donesen je 1960. g., a Gradska knjižnica Koprivnica upisana je u registar samostalnih biblioteka 1961. g. U srpnju 1961. g. Knjižnica je zatvorena zbog preuređenja i sređenja knjižnog fonda. Do tada nije bilo stručno srednjog kataloga, knjige nisu bile podijeljene na struke već su vođene po abecedi i kako su nabavljene. Od sada knjige će biti svrstane po UDK (Univerzalna decimalna klasifikacija Melvia Deweya), kako je to prihvaćeno u

mnogim zemljama. U sklopu Knjižnice otvara se pionirski dio sa 1000 knjiga i jednim radnikom. Knjižnica se još uvijek nalazi u tri prostorije na Trgu Republike 2, od kojih čitaonica ima 20 stolaca, ima odjel beletristike i prostoriju za stručnu obradu knjiga. Rječnici, enciklopedije i knjige od posebne vrijednosti mogu se koristiti samo u knjižnici. Nabavljen je djelomnično novi namještaj, okrečeni su zidovi, prostorije su uređene, nabavljene su nove zavjese i uz izložbu knjiga knjižnica je otvorena povodom 18-godišnjice oslobođenja Koprivnice.

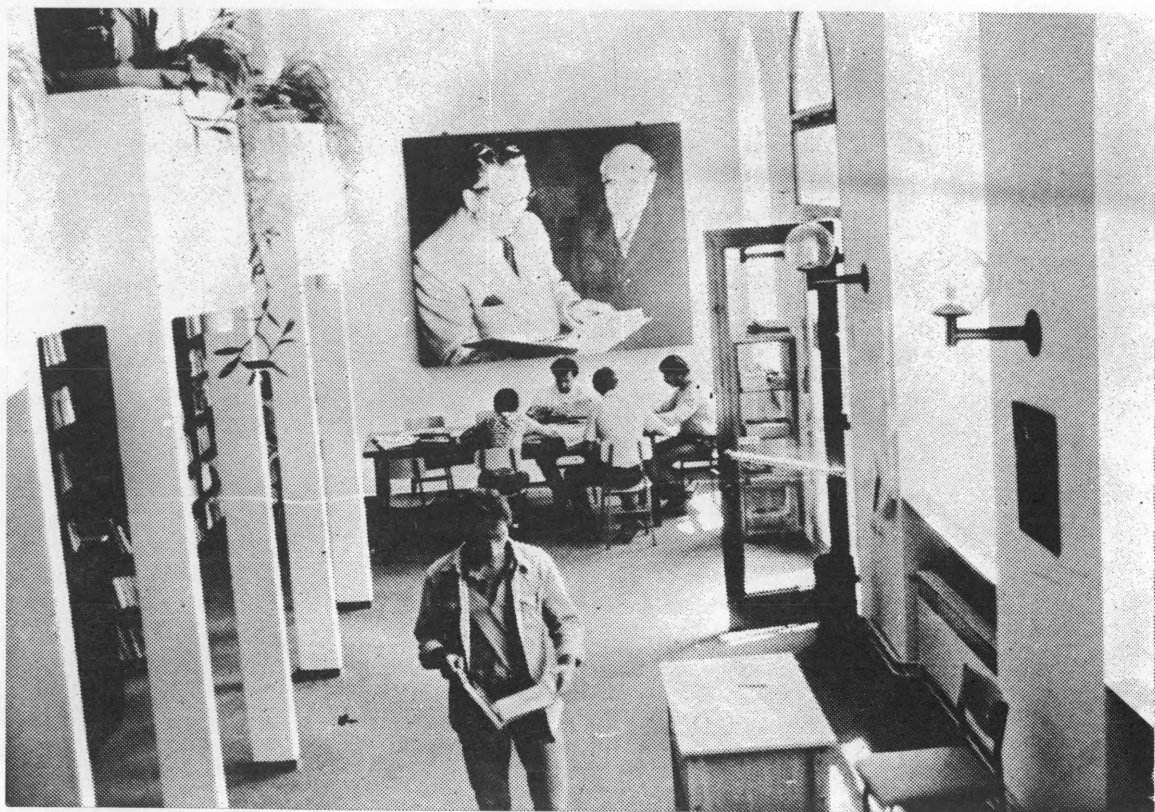
Iako su prostorije nanovo uređene, čitaonica se toliko korisli da je postala premala pa se predlaže da se čitaonica odvoji od knjižnice, da se priklupi Narodnom sveučilištu koje će joj osigurati veće prostorije. Budući da je 1962. g. ukinut Kotarski NOO, radnici u knjižnici bore se da se u zgradi kotarskog NOO-a dobiju veće prostorije, osobito za čitaonicu. Knjižnica ima fond od 5.683 knjiga, do listopada (1962. g.) pročitano je 1.500 knjiga, a u lokalnim novinama redovito izlaze prikazi knjiga. Za direktora dolazi Vlasta Kovačić, a od 1. ožujka Zdenka Vrančić.

Koprivnička knjižnica postaje član Savjeta knjižnica i čitaonica u SRH. Narodni odbor općine preporučuje da se u knjižnici formira diskoteka, što zbog nedostatka sredstava nije učinjeno do danas. U »Mjesecu knjige«

štampan je propagandni materijal kojim se građani mole da poklone knjige knjižnici. U prvoj polovini 1963. g. u knjižnici ima 600 članova, a najčitanije knjige su Doživljaji dobrog vojaka Švejka, Mačak pod šljemom i knjige Zane Greya.

1964. g. u Gradskoj knjižnici su zaposlena dva knjižničara III vrste sa srednjom stručnom spremom od kojih je jedan direktor, jedan pomoćni knjižničar sa nižom spremom i skraćenim radnim vremenom, jedan za vođenje administrativnih i finansijskih poslova sa srednjom spremom i čistačica. 1965. g. predsjednik Savjeta Knjižnice je prof. Perčinović Darinka, a ostali članovi Savjeta su Kolar Sonja, Crkvenčić Biserka, Oblučar Milica i Ričko Branka. Te godine prihvaćen je Statut Gradske knjižnice i čitaonice po kojem Knjižnicom upravlja Radna zajednica, direktor i Savjet Knjižnice.

3. kolovoza 1965. g. Savjet za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu pri Skupštini općine Koprivnica raspravljao je o izvještaju Gradske knjižnice i čitaonice i o mogućnosti otvaranja pokretne knjižnice, budući da seoske knjižnice uglavnom ne rade ili stagniraju, i o mogućnosti pretvaranja Gradske knjižnice u matičnu knjižnicu komune. Savjet Knjižnice raspravljao je o prostorijama u kojima se knjižnica nalazi. Rečeno je »u najskorije vrijeme morat će se riješiti prostor za smještaj knjižnice

Gradska knjižnica i čitaonica u Koprivnici, Trg maršala Tita 6, Odjel za odrasle

jer u protivnom slučaju knjižnica će se teško razvijati». Na Plenumu Socijalističkog saveza također se raspravlja o Gradskoj knjižnici i čitaonici. Istaknuto je da su prostorije pretijesne, osobito za čitaonicu, financijska sredstva premala, godišnje se na nabavlja jedva pedesetak knjiga (fond je 9.817 knjiga). Na Plenumu se govorilo i o problemu seoskih knjižnjaka kojih gotovo i nema.

Svi ovi problemi ostaju i 1966. g., osobito pretijesan prostor. Članova je 650, a pročitano je 29.000 knjiga na fond od 10.456 knjiga.

1967. g. Gradska knjižnica Koprivnica postaje matična knjižnica za knjižnicu u Peterancu, što je doneseno na sjednici Upravnog odbora Knjižnice i čitaonice u Peterancu i potvrđeno Pravilnikom. 1969. g. istaknuto je da knjižnica u Peterancu dobro radi zahvaljujući pomoći i suradnji s matičnom knjižnicom u Koprivnici.

Razdoblje od 1970. do 1980.

1970. g. Gradska knjižnica prestaje biti samostalna. Te godine pripojena je Muzeju grada Koprivnice, koji je nosilac kulturnih aktivnosti u gradu i općini. U sastavu Muzeja grada ostat će do 1981. g. i to je razdoblje vrlo plodnog rada i aktivnosti Knjižnice.

27. ožujka 1970. u Knjižnici je otvorena izložba slikovnica, a prof. Vilko Gliha Selan održao je predavanje, kojemu je prisustvovalo oko 40 građana, o temi »Odgojna obrazovna vrijednost slikovnica«.

Knjižnica ima dvije područne knjižnice u Peterancu i Novigradu, a planira se otvoriti područna knjižnica u Hlebinama. Planira se također formiranje pokretnog fonda za radne organizacije. No, da bi se mogle širiti aktivnosti, mora se prvo riješiti problem smještaja. U rujnu 1971. Knjižnica je privremeno preseljena u podrumске prostorije Školskog centra (danas osnovna škola »Branko Jambrešić Zriko« na Trgu slobode). U međuvremenu uređuju se 4 prostorije u zgradi tzv. Stare općine, Trg maršala Tita 1. U podrumskim prostorijama oštaje svega 6 mjeseci jer se u travnju 1971. seli u centar grada na Trg maršala Tita 1.

Fond matične knjižnice je 14.171 knjiga, područna knjižnica Peteranec ima 800 knjiga, a Novigrad oko 1000, što je sveukupan fond od 15.971 knjige.

Matična knjižnica ima 1.200 članova. Od toga su 85% učenici osnovnih škola, a svega 15% odrasli. Kako kaže u intervjuu »Glasu Podravine« tadanji rukovodilac Knjižnice Branka Radanović, u knjižnicu svraćaju svega 2 profesora, 3 liječnika, 5 inženjera i 20 nastavnika.

Uz knjižnicu djeluje i čitaonica.

U »Mjesecu knjige« glavna proslava SR Hrvatske je u Đelekovcu i Koprivnici pod naslovom »Knjiga i revolucija«, a vezana je za pisca Mihovila Pavleka MIŠkinu, rodom iz Đelekovca, a ubijenog u Jasenovcu 1942. g. Proslavu je organiziralo Prosvjetno-kulturno vijeće Sabora SRH, Klub prijatelja knjige »Mladost« iz Zagreba, Narodno sveučilište iz Koprivnice i Muzej grada Koprivnice (knjižnica). Pokrovitelj proslave je SOUR »Podravka« iz Koprivnice.

Sve se više nameće potreba bibliobusa. »Glas Podravine« piše 2. ožujka 1973. g. »ne čekati, da Štef iz Pustokovca dođe do knjižnice već potegnuti do samog Štefovog dvorišta«, a u travnju 1973. na sjednici Kulturno-prosvjetne zajednice opet se govori o proširenju knjižnice i o potrebi bibliobusa.

1974. g. Knjižnica se opet seli, ovaj put u prizemlje bivše zgrade SDK na Trgu maršala Tita 9, gdje će ostati do 1981. g. Prostorija je velika i svjetla, ima 110 m², ali još uvijek neprikladna za razvoj bibliotekarstva na našoj općini.

Knjižnica ima 16.008 knjiga, 1.395 članova i 19.533 posudbi. Otvorena je područna knjižnica u Drnju i sve tri područne knjižnice (Peteranec, Novigrad, Drnje) dobro rade. U svakoj se povećava broj članova na preko 30. Knjižnica ima čitaonicu, a prima 6 naslova časopisa: Jezik, Književna smotra, Naše teme, Kaj, Izraz, Pedagoški rad. Organizirane su izložbe knjiga »Moć Titove riječi«, izložbe knjiga o Lenjinu, Nazoru, te izložbe slikovnica, kao i susreti s piscima (N. Pulić i V. Stahuljak), a organizirana je i međubibliotečna posudba.

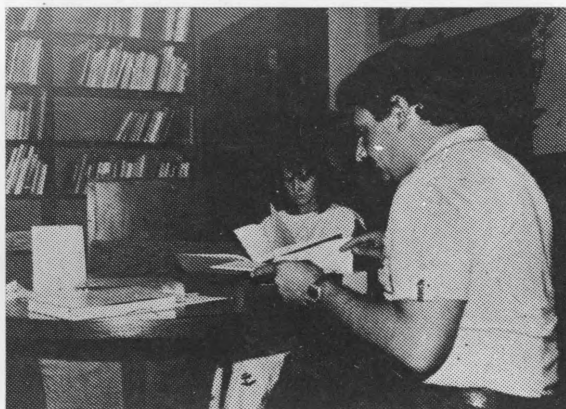
Razgovori o suradnji Knjižnica – SOUR »Podravka« počeli su 1971. g. da bi se suradnja realizirala 1975. g. U međuvremenu »Podravka« je poklonila knjižnici knjige za školsku lektiru u vrijednosti od 10.000 dinara.

Prvi počeci prodora knjige među radnike bili su muotrpnj. 15. travnja 1975. s početnim fondom od 251 knjige radnici Knjižnice smjestili su se u »Podravki« ispred restorana društvene prehrane. U početku mogao se čuti i ovakav komentar radnika: »Kaj će nam to?«, ali je na kraju 1975. g. ipak bilo upisano u knjižnicu 145 članova, a od toga 69 radnika. Knjige je Podravkin kombi dovezio u kutijama jednom tjedno, da bi ih poslije posudbe odvezio opet u knjižnicu. Za svoje članove »Podravka« je plaćala članarinu. 1977. g. pokretna knjižnica u »Podravki« postaje stacionar, preseljena je u novu zgradu, dobiva stalne ormare koji su smješteni u holu gdje se radnici često zadržavaju u slobodnom vremenu. Te godine ima 366 članova, a od toga 179 radnika i 1.410 posudbi. Broj posudbi i članova konstantno raste pa ih je 1979. g. 578, a od toga 257 radnika i 1.980 posudbi. Fond se obnavlja pa 1979. g. ima 830 knjiga.

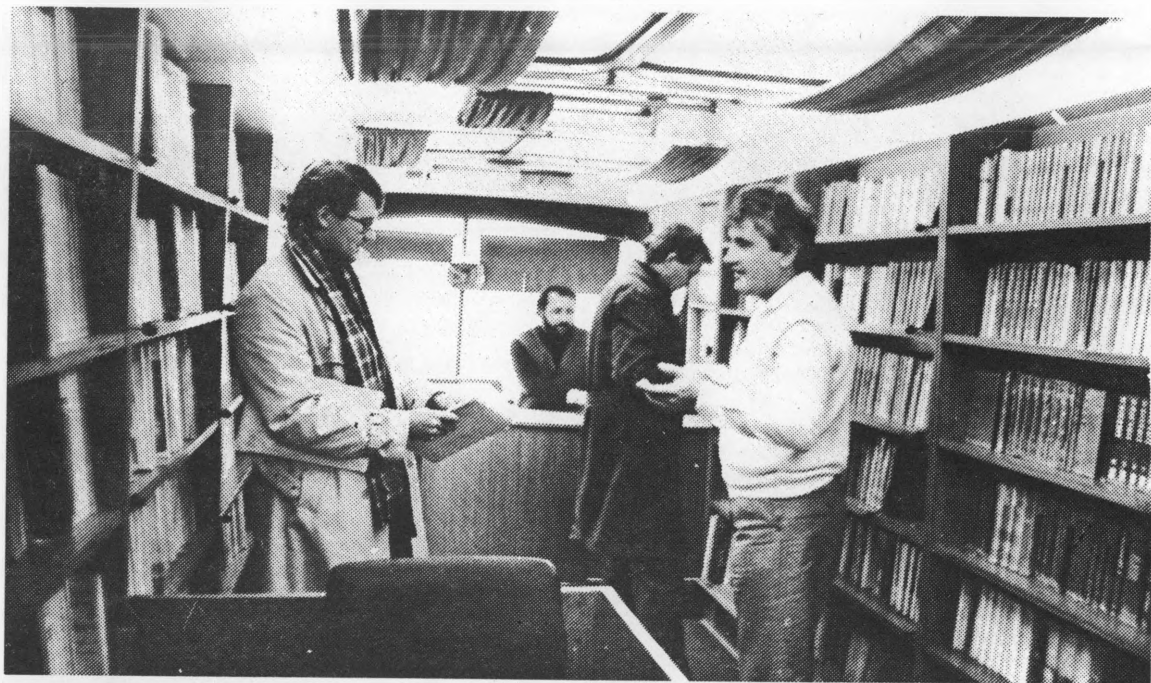
Povećava se broj posudbi i u matičnoj knjižnici. On 1976. g. iznosi 26. 769 knjiga, na fond od 17.223 knjige i 1.562 člana. Knjižnica u Novigradu ima 807 knjiga i 51 člana, u Peterancu 3.057 knjiga i 40 članova, a u Drnju 362 knjige i 35 članova.

1976. g. osnovan je Odbor za osnivanje Društva bibliotekara ZO Bjelovar u kojemu imaju učešća i koprivnički knjižničari (I. Peterlin).

Osim područnih knjižnica Gradske knjižnice, rade još samo knjižnice u Gotalovu, Đelekovcu i Legradu, ali

Gradska knjižnica i čitaonica, Koprivnica, Trg maršala Tita 6, Studijski odjel

Gradska knjižnica i čitaonica, Koprivnica, Trg maršala Tita 6, Dječji odjel – pričaonica

knjižnica u Legradu ima svega 300 knjiga, a prostorije služe više za igranje stolnog tenisa nego za knjižnicu. Knjižnica u Đelekovcu raspolaže sa 2.200 knjiga, ali prostorije koriste najčešće nogometaši »Osvita« za svlačionice.

Nekadanje knjižnice u Rasinji, Cvetkovcu, Glogovcu, Goli i drugdje ne rade. U Rasinji je knjižnica pretvorena u skladište. Najaktivnija je knjižnica u Gotalovu koju vodi veliki zaljubljenik u knjige učitelj Drago Kaniški. Zato se jedino rješenje vidi u organiziranju bibliobusne službe, da se »potegne do samog Štefovog dvorišta«. O tome se raspravlja na mnogim sastancima, osobito u forumima SIZ-a za kulturu (Inicijativni odbor SIZ-a za kulturu općine Koprivnica osnovan je 16. kolovoza 1974. g.). Raspravljajući o problemima kulture u našoj općini, dolazi se do zaključka da se sve djelatnosti ujedine, da se kulturne institucije samoupravno organiziraju i spoje u jednu organizaciju tj. da se osnuje Centar za kulturu općine Koprivnica.

Slijedećih godina ideja o samoupravnoj organizaciji kulture sve više sazrijeva, a sve se više govori i o tome da se bibliotekarstvo u našoj općini dugoročnije riješi tako da se u centru grada adaptira jedna zgrada za knjižnicu, da se nabavi bibliobus kako bi se riješio dugogodišnji problem opskrbljivanja naših sela knjigama i kako bi Gradska knjižnica postala jak bibliotečni centar.

1979. g. svakako je jedna od najznačajnijih godina za bibliotekarstvo u općini Koprivnica. Te je godine nastala prekretnica u radu i rezultatima rada u Gradskoj knjižnici Koprivnica. 27. ožujka 1979. g. proradio je bi-

bliobus koji je nabavljen za 800.000 dinara sredstvima SIZ-a kulture Koprivnica i RSIZ-a kulture Zagreb. Bibliobus je opremljen sa 3.000 knjiga, ima svoga knjižničara i vozača, a obuhvaćao je mjesne zajednice u selima: Sigetec, Hlebine, Kop. Ivanec, Kunovec, V. Mučna, Sokolovac, Lepavina, Imbriovec, Zablatje, Kuzminec, Glogovac, Novigrad Podravski, Kop. Bregi, Jagnjedovac, Vel. Poganac, Rasinja, Subotica, Torčec, Drnje i Reka tj. 20 sela i 4 radne organizacije: Bilokalnik, »Podravka« (Danica), »Sloga« i Ciglana, svega 24 stajališta. Na kraju 1979. g. u bibliobus je učlanjeno 1.527 članova, pročitano je 19.721 knjiga, a fond knjiga popeo se na 3.768.

Razvija se i stacionar u »Podravki« koji ima 586 članova (od toga radnika 276), koji su posudili 1.574 knjige. Fond knjiga porastao je na 830 knjiga.

Te godine počinje i adaptacija zgrade na Trgu maršala Tita 6 koja se preuređuje u novu suvremenu knjižnicu.

Od područnih knjižnica one u Novigradu i Drnju obuhvaćene su bibliobusom, pa kao područna knjižnica ostaje samo ona u Peterancu koja ima 1.844 knjige, 46 članova i 649 posudbi.

Matična knjižnica ima fond od 21.767 knjiga, 2.054 člana, koji su posudili 43.276 knjiga.

Kad se sve sabere vidi se nagli skok u fondu (28.209 knjiga), članovima (4.211 članova) i posudbi (65.215 posuđenih knjiga). Tako je posudba knjiga od 1953. g. otkad nam je poznat prvi podatak (1.108 knjiga) porasla u toku 20 i nešto godina na 64.107, ili od 1978. g. posudba je porasla u 1979. g. za 35.910 knjiga.

Ovaj pojačani rad i veliki uspjesi u bibliotekarstvu rezultirali su 1980. g nagradom Vijeća Saveza sindikata Hrvatske »Pavao Markovac« Gradskoj knjižnici i čitaonici Koprivnica »u znak priznanja za postignute rezultate na širenju knjige i njenom približavanju radnicima u 1979. godini«.

Uz intenzivan rad na uređenju nove zgrade za knjižnicu, uz pripreme za formiranje Centra za kulturu, rad se u Knjižnici pojačava i 1980. g.

Te godine otvara se područna knjižnica u Goli (1. prosinca 1980) sa početnim fondom od 279 knjiga. Upišano je 68 članova, a pročitano je u mjesec dana 120 knjiga.

Matična knjižnica povisuje 1980. g fond na 22.963 knjige i broj članova na 1.999, a broj posudbi na 45.897 knjiga.

U bibliobusu fond je porastao na 4.221 knjiga, broj članova je nešto opao jer bibliobus više nije atrakcija pa ostaju samo oni koje knjiga doista zanima. Članova je 1.403, ali se povećao broj posudbi na 22.943 knjige.

Stacionar u »Podravki« ima 965 knjiga, 684 članova i 2.277 posudbi.

Područna knjižnica u Peterancu ima 1.844 knjige, 65 članova i 1.268 posudbi.

Ili:

Godina	Fond	Članova	Posudbi
1979.	28.209	4.211	65.215
1980.	30.272	4.219	72.505

U ovom desetgodišnjem razdoblju (1970–1980) koprivničko bibliotekarstvo postaje važan dio koprivničke kulture.

Razdoblje od 1981. do 1985.

Poslije dugih rasprava formiran je 1. 1. 1981. Centar za kulturu Koprivnica sa tri OOUR-a: OOUR Gradski muzej, OOUR Gradska knjižnica i čitaonica, OOUR Opće kulturne djelatnosti i Radna zajednica.

Zgrada nove knjižnice na Trgu maršala Tita 6 bila je pri završetku (adaptaciju zgrade načinio je arhitekt Lenko Pleština) pa je knjižnica svečano otvorena 25. svibnja 1981. g.

Knjižnica je smještena na 550 m² sa mogućnošću širenja. U prizemlju se nalaze Odjel za odrasle i Dječji odjel, a u prvom katu Studijski odjel, Odjel obrade, jedna zajednička prostorija, soba za direktora, prostorija za popravak knjiga, ostave i sanitarije. Galerijski dio koriste Dječji odjel i Odjel za odrasle, a u razini galerijskog dijela su dva spremišta: jedno za štampu, a drugo za knjige iz bibliobusa. Studijski dio sastoji se od tri prostorije sa 30 mjesta za rad i dviju posebnih prostorija: jedna je za časopise i periodiku, a druga za Zavičajnu zbirku. Dječji odjel i Odjel za odrasle imaju svoje čitaonice.

Za adaptaciju je utrošeno 4.898.306 dinara.

U novoj zgradi otvoreni su novi odjeli, pa knjižnica ima:

1. Odjel za obradu knjiga sa jednim radnikom – bibliotekarom
2. Odjel za odrasle sa jednim radnikom – višim knjižničarom
3. Dječji odjel sa jednim radnikom – višim knjižničarom

4. Studijski odjel sa jednim radnikom – bibliotekarom
5. Bibliobusnu službu sa dva radnika – višim knjižničarom i vozačem
6. Stacionar u SOUR-u »Podravka« (od 1975) u kojem posudbu obavlja radnik »Podravke«
7. Knjižna stanica u Tvornici obuće »Sloga« (od 8. 3. 1985) posudbu obavlja radnik iz knjižnice
8. Područna knjižnica u MZ Gola (od 1980) posudbu obavlja dobrovoljac iz MZ
9. Područna knjižnica u MZ Peteranec (od 1967), posudbu obavlja dobrovoljac iz MZ
10. Razvojna (matična) služba sa jednim radnikom – bibliotekarom (od 1. 6. 1985)

Ovime je ostvaren petogodišnji plan (1980–1985) razvoja Knjižnice.

Bibliobus obuhvaća 18 MZ i to: Drnje, Sigetec, Hlebne, Ivanec, Kunovec, Reka, Vel. Mučna, Sokolovac, Imbriovec, Kop. Bregi, Novigrad, Jagnjedovac, Subotica, Rasinja, Torčec, a u 7 RO i to: »Podravka«, (Belupo, Dječja hrana, Kvasac, Klaonica), »Sloga«, Bilokalnik i Ciglana.

Svega 25 stajališta.

U Dječjem odjelu otvorena je 15. studenoga 1983. g. **pričaonica** u koju dolaze djeca koja nisu obuhvaćena predškolskim ustanovama. Pricaonica radi svaki utorka jedan sat. Raznim animatorsko-odgojnim akcijama (redovitim grupnim posjetama učenika drugih razreda osnovnih škola, kazalištem lutaka za prve razrede osnovnih škola, grupnim posjetama, susretima s piscima, izložbama) pojačano je korištenje Dječjeg odjela u 1984. g. (u odnosu na 1983. g.) čak za 175 indeksnih poena.

Iako je Studijski odjel nov u našem gradu, učenici i studenti, kojima je prvenstveno namijenjen, sve ga više koriste. Bibliotečni materijal u Studijskom odjelu korišten je:

1983. g. za 65 tema

1984. g. za 104 teme

1985. g. za 141 temu

za pisanje referata, seminarskih i diplomskih radnji. U vezi s tim obavlja se i međubiblioteka posudba s knjižnicama u Bjelovaru i Zagrebu. Da bi se propagirale mogućnosti korištenja Studijskog odjela, organiziraju se grupne posjete učenika Centra za odgoj i usmjereno obrazovanje »Ivo Marinković« iz Koprivnice. Učenici se upoznaju s fondom knjiga i načinom korištenja Odjela. U Studijskom odjelu je stalna izložba časopisa, a u okviru Odjela formirana je Zavičajna zbirka.

Fond knjiga, članova i posudbi kretao se u ovom razdoblju, u svim odjelima Gradske knjižnice ovako:

Godina	Fond	Članova	Posudbi
1981.	31.266	4.565	65.437
1982.	31.804	4.500	66.556
1983.	32.225	4.370	69.498
1984.	33.881	4.757	84.671
1985.	34.293	5.113	88.559

Godišnje u Gradskoj knjižnici održano je oko 30 manjih ili većih izložbi knjiga i raznog drugog informativnog materijala. Redovito su obilježavani svi značajni datumi naše povijesti, godišnjice pisaca i druge godišnjice. Značajnije izložbe održane su u RO i MZ u gradu i selima. Neke su izložbe organizirane u suradnji s Grad-

skim muzejom, Podravskom bankom, Dječjim vrtićem, osnovnim školama, pojedincima, društvenim i političkim organizacijama.

Čitaocima stoji na raspolaganju razne informacije o knjigama i časopisima kao što su mape, bilteni, informacije na panoima u svim odjelima Knjižnice. U lokalnoj i republičkoj štampi redovito se obavještava o novim knjigama ili o problemima vezanim za knjigu i bibliotekarstvo.

Čitaonicu u Odjelu za odrasle koristilo je svakodnevno oko 30 građana, kojima stoji na raspolaganju 20 raznih naslova novina. Osim toga u knjižnicu stižu 33 naslova časopisa i 3 časopisa za Dječji odjel.

Gradsku knjižnicu u Koprivnici počeli su poslije oslobođenja voditi koprivnički učitelji (Franjo Štimac, Đoko Borojević i Franjo Bregovec) da bi kasnije kao knjižničari radili završeni maturanti, pa čak i ljudi sa osnovnom školom ali i profesori. Koliko nam je poznato u Gradskoj knjižnici su tokom ovih godina, osim spomenutih učitelja, radili: Radmila Marković, Vrančić Zdenka, Vlasta Kovačić, Ilija Maravić, Snješka Haberstok, Cestar Nikola (administrativni poslovi), Branka Radanović, Ivan Peterlin, Slavko Fijačko i Ana Kompari. Kao podvornici radili su Samardžić Frane, Slama Marijan i Jakopanec Roza. Neki od njih i danas se bave

bibliotekarstvom, a neki su otili na druga mjesta, dok su neki umrli. Danas u OOUR Gradska knjižnica i čitaonica rade: Branka Radanović, Enerika Bijač, Anica Stambuk, Josip Blažek, Mladen Tudić, Ivo Trepotec, Mira Ištvan, Dijana Sabolović i Božena Loborec. Od toga su tri bibliotekara i četiri viša knjižničara. Stručnom usavršavanju pridaje se posebna pažnja (položeni su stručni ispiti, jedan radnik studira bibliotekarstvo), radnici redovito pohađaju seminare i druge stručne bibliotekarske skupove, a većina su aktivni u društvenom životu općine i regije.

Suradnja s radnim organizacijama odvija se u slobodnoj razmjeni rada prema SAS-ovima sa SOUR-om »Podravka«, SOUR-om Bilokalnik i Tvornicom obuče »Sloga«.

Kao što je zacrtano u republičkim dogovorima i planovima i na osnovu »Zakona o osnovama društvenog sistema informiranja i informacijskom sistemu federacije« (od 8. prosinca 1981) sve biblioteke ulaze u bibliotečno-informacijski sistem (BIS) i postaju bibliotečno-informacijski centri (BIC). Knjiga sve više postaje sredstvo informiranja, a biblioteke mjesta gdje su informacije pohranjene.

Da bi Gradska knjižnica Koprivnica postala Bibliotečno-informacijski centar naše općine izvršene su u

Bibliobusna služba Gradske knjižnice i čitaonice Koprivnica

ovom razdoblju 1981–1985. mnoge pripreme i to na informacijskom, stručnom i kadrovskom planu.

Velik dio starog knjižnog fonda nije bio proveden kroz sve potrebne kataloge pa je sređivanje kataloga bio primaran zadatak stručnih radnika u ovom razdoblju jer bez stručno sređenog fonda nema brze i stručne informacije. Tako je stručno obrađen sav dječji fond u Dječjem odjelu, fond u stacionaru »Podravka« i »Sloga«, fond u bibliobusu, fond u MZ Gola, jedan dio fonda u Odjelu odraslih i jedan dio fonda u Studijskom odjelu. Fondovi u seoskim knjižnicama (područna knjižnica Peteranec i samostalne knjižnice u MZ Đelekovec, Legrad i Gotalovo) nije stručno obrađen.

Oformljen je centralni katalog Knjižnice i predmetni katalog stručne literature i članaka iz časopisa u Studijskom odjelu. Oba ova kataloga bitna su pretpostavka informacijsko-referalne funkcije Studijskog odjela u BIS-u. Također je uspostavljena jedna od bitnih funkcija BIS-a tj. vertikalna međubibliotečna posudba preko Studijskog odjela do Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu.

Sve knjige nabavljene u ovom petogodišnjem razdoblju stručno su obrađene prema internacionalnim standardima i Jugoslavenskom pravilniku. Svu važniju periodiku preko Studijskog odjela uključili smo u centralni katalog periodike Referalnog centra Sveučilišta. Formirana je Zavičajna zbirka, a zaposlen je i jedan radnik kojemu je osnovni zadatak objedinjavanje rada svih biblioteka u našoj općini.

Knjižni fond se obnavlja prepolako, svega oko 1.000 knjiga godišnje, što je za informacijske potrebe u našoj općini i razvoj nauke vrlo malo. Isto tako premali je broj stručnog kadra. Knjižnica je otvorena za korisnike 2 dana poslije podne i 4 dana dopodne, dok područne knjižnice u MZ Peteranec i Gola rade nedjeljom po 2 do 3 sata, u stacionaru »Podravka« knjige se posuđuju dva puta tjedno, a u »Slogi« jedanput tjedno.

Ostale knjižnice u našoj općini

Osim Gradske knjižnice sa njenim odjelima i područnim knjižnicama djeluju i tri narodne knjižnice i to: Knjižnica KUD-a »Seljačka sloga« u MZ Đelekovec sa 4.000 knjiga i oko 100 članova, knjižnica u MZ Legrad sa oko 1.000 knjiga i oko 120 članova i knjižnica u MZ Gotalovo sa 2.000 knjiga i oko 70 članova.

U SOUR-u »Podravka« djeluje stručna biblioteka u sastavu RO »Istraživanja i razvoj«, ima 3.500 knjiga plus časopisi i radi u dva odjela: 1. Odjel za prirodne i primjenjene znanosti i 2. Odjel za društvene i političke znanosti. Ima bogatu zbirku referentne literature i prima domaće i strane stručne časopise. Zaposlena su 2 bibliotekara i 4 viša knjižničara.

Specijalne biblioteke imaju: Medicinski centar »Dr Tomislav Bardek«, Muzej grada Koprivnice, Općinski sud u Koprivnici, Garnizon, Općinski organi uprave stručnih službi, društveno-političke organizacije, Podravska banka i SOUR Bilokalnik.

U knjižnicama osnovnih škola nalazi se oko 30.000 knjiga, od čega oko 20.000 u gradskim osnovnim školama.

Školska knjižnica Centra za odgoj i usmjereno obrazovanje »Ivo Marinković« u Koprivnici ima fond od 12.270 knjiga.

U našoj DPZ ima sveukuno oko 105.265 knjiga na 61.000 stanovnika plus mnogobrojna periodika, samo što ova bibliotečna građa nije u sadašnjoj organizaciji u dovoljnoj funkciji, niti je dostupna svima zainteresiranim, a nije ni stručno obrađena. Tek formiranjem bibliotečno-informacijskog sistema u našoj općini, sav ovaj i ostali informativni materijal moći će doći u svoju pravu funkciju.

Planirana budućnost Gradske knjižnice i čitaonice u razdoblju 1986 – 1990.

Gradska knjižnica kao BI centar općine Koprivnica formirat će BI sistem općine da bi informiranje radnih ljudi i građana bilo potpunije i sadržajnije. Knjižnica će se povezati s podsistemima BI sistema neše DPZ, te sa jedinicama BI sistema na razini regije i republike, i razvijati svoju informacijsko-referalnu ulogu u odnosu na informacijski sistem općine i na ostale dijelove društveno-informacijskog sistema. Razvijat će rad razvojne (matične) službe koja će se posebno baviti istraživanjem potreba svojih korisnika kao i drugih ljudi naše DPZ. Prateći ukupni privredni, društveni i kulturni razvoj na svome području, razvijat će Zavičajnu zbirku.

Knjižnica kao BI centar općine stvorit će uvjete:

- za istraživanje, prikupljanje i ažurno održavanje baze podataka o izvorima informiranja
- za širenje informacija
- za uzajamnu razmjenu informacija

Organizacijom BI sistema općine organizirat će se posebna komisija za nabavu bibliotečne građe na cijelom našem području i usmjeravati nabavu građe između svih činilaca BI sistema. Isto tako provodit će se jedinstvena obrada građe.

Kako u našoj DPZ postoji mnoštvo izvora informacija koji nisu povezani pa ni dovoljno dostupni građanima, Gradska knjižnica kao BI centar općine Koprivnica osposobit će se da bi informativno-referalna funkcija BI sistema što bolje funkcionirala i da bi informacije bile dostupne svakom građaninu bez obzira gdje se one nalaze. Knjižnica će se uklopiti u vertikalnu (regija, republika, Jugoslavija, svijet) kao i u horizontalnu (knjižnice u DPZ, INDOK općine, SDK i ostalo) koordinaciju.

Tako će se omogućiti efikasno kolanje informacija bez obzira gdje su one pohranjene i to:

- za odlučivanje na svim razinama samoupravljanja i delegatskog sistema
- za društveno-stvaralačku aktivnost
- za znanstveni rad
- za odgoj, obrazovanje i kulturni razvoj općine

O izdvojenim sredstvima zavisit će dinamika realizacije BI sistema općine Koprivnica i preobražaj klasične knjižnice u Bibliotečno-informacijski centar općine Koprivnica.

1. U Historijskom arhivu u Varaždinu čuva se dokument o prvom temeljitijem popisu kopriivničkog stanovništva iz 1841. godine, koji nosi naslov »Summum generale conscriptio Liberae et Regiae Civitatis Caproncensis«, gdje također piše da u gradu ima 768 kuća i 854 obitelji. HAV, fundus Arhiv grada Koprivnice. O tome piše i Mirko Androić u rukopisu »Godina 1872. – godina nicanja triju štedionica u Koprivnici«, rukopis, HAV, str. 4 i 5. Inače, 1857. godine Bjelovar je imao 2.787 stanovnika, Križevci 2.144, te Varaždin 9.699 žitelja.
2. Gradanska četa u Koprivnici bila je osnovana po uzoru na Varaždinsku građansku čet, a 1809. joj je kapetan bio Josephus Marinkovich. Purgerski kor je 1814. dobio svoja pravila »Regule illi Naredbe po Szlavnom Magistratishu Szlobodnoga y Kralyevszkoga Varasha Koprivnichkoga poleg kotereh szako pri Khoru iztoga Varasha z orusjem Szlusechi pod kastigu dole napiszanu odsezeh dob vezda y napoltam ravnatizse ima, napravlyene y vun dane vu Letu 1814-om«. Na podatke o djelovanju ove čete nailazimo sve do 1874. godine. Dr Lenader Brozović: Kape purgerskog kora u Koprivnici, Zbornik MGK, Koprivnica 1946–1953, str. 95 i 96; Dr Leander Brozović: Grada za povijest Koprivnice, Koprivnica 1978; HAV, AGK, broj 1166/1874.
3. Detaljnije o djelovanju tadanjeg kazališta i kazališnih dobrovoljaca u Koprivnici u knjizi Dragutina Feletara »Glazbeni život Koprivnice«, Koprivnica 1977, str. 18–20, te u knjizi dra Leandera Brozovića »Grada za povijest Koprivnice«, Koprivnica 1978, str. 114.
4. Barem tih dokumenata nema (ili zasad nisu nađeni) u arhivama Historijskog arhiva u Varaždinu i Arhiva Hrvatske u Zagrebu, te u Muzeju grada Koprivnice.
5. Dr Zvonimir Vargović: Život Koprivnice pred jedno stoljeće, Zbornik MGK, Koprivnica 1946–1953, str. 16.
6. Dr Vargović, o.c., str. 75.
7. Uz to se navodi da Gajeve novine dolaze u Koprivnicu svega u jednom primjerku. Novine hrvatsko-slavonsko-dalmatinske, Zagreb, broj 99, 12. prosinca 1846.
8. Dr Vargović, o.c., str. 76; Novine hrvatsko-slavonsko-dalmatinske, Zagreb, broj 102, 23. prosinca 1846; Vrančić, tadanji dopisnik Gajevih novina iz Koprivnice, bio je inače upravitelj mjesne pošte.
9. Izvornik se čuva u Muzeju grada Koprivnice.
10. Muzej grada Koprivnice, dokument broj 9440/2714.
11. Pravila Narodne čitaonice čuvaju se u Muzeju grada Koprivnice.
12. Rudolf Horvat: Poviest slobodnog i kraljevskog grada Koprivnice, Zagreb 1943, str. 20.
13. Zapisnik je pisan 14. prosinca 1871. godine, MGK.
14. HAV, AGK, spisi, broj 551/1874. O ovoj akciji sačuvana je obilnija dokumentacija. Najprije je dat »Proglaš i poziv«, kojim se građanstvo poziva na fašinsku zabavu 15. veljače 1874. s popisom

- članstva i onih koje se poziva. To je dug spisak od više stotina Koprivničanaca, važan dokument za istraživanje povijesti našega grada. Na kraju je i spisak svih onih koji su platili ulazninu i koliko (bio je dobrovoljan prilog).
15. Čitaonica je tada imala svoje društvene prostorije u gradskoj gostionici Kastl. Glavni prihod u 1882. ostvaren je od članarine, a najviše rashoda bilo je zbog kupnje novina i plaćanja stanarine. Prihod je spomenute godine iznosio 552 forinte i 26 novčića, a rashod 230 forinti i 60 novčića. Dokument se čuva u MGK.
  16. Brozović, o.c., str. 111; Brozović je ovaj podatak našao u zagrebačkom listu Obzor iz 1877. godine.
  17. Brozović, o.c., str. 111; Trgovački zbor imao je izuzetno važan utjecaj ne samo na privredni već i na kulturni i društveni život grada u cijelom 19. stoljeću, pa sve do prvog svjetskog rata.
  18. HAV, AGK, spisi, broj 287/1870.
  19. Dokument (zahvala) čuva se u Muzeju grada Koprivnice.
  20. Dragutin Feletar: Glazbeni život Koprivnice, Koprivnica 1977, str. 22 i 23.
  21. Prema navodu Brozovića (rukopis o Koprivnici, str. 186).
  22. Dragutin Feletar: Prilozi za povijest kopriivničke gimnazije od 1906. do 1945. godine, Podravski zbornik, Koprivnica 1979, str. 70–96.
  23. Feletar, o.c., str. 92 i 93.
  24. Podravec, Koprivnica 24. XI. 1918, MGK; Već 5. prosinca 1918. godine održan je u Narodnoj čitaonici i zabavni program, uz nastup »Domoljubovog« zborna, kojim je dirigirao Stjepan Haberštok. Podravec, Koprivnica, 8. XII. 1918. godine, MGK.
  25. Demokrat, Koprivnica, 25. V. 1919, MGK.
  26. Knjižnica Kluba akademičara u Koprivnici otvorena je u studenom 1932. godine. Podravske novine, Koprivnica 28. IV. 1934, MGK.
  27. U Upravnom odboru Kluba akademičara 1936. godine nalazili su se Vlado Šavor, Zvonimir Lipnjak, Slavko Čelanski, Vlado Kovač, Franjo Stok, Vilim Kamenar, Danilo Guteša, Viktor Gros i Ivan Paprika, a u Nadzornom odboru Vilko Pavlović, Ivan Ružić i Antonija Balika. Podravske novine, Koprivnica, 24. X. 1936, MGK.

Ostali izvori:

1. Zapisnici sjednica Odbora Doma kulture od 10. 11. 1945. do 5. 7. 1946, Gradski muzej u Koprivnici.
2. Sva prijeratna i poslijeratna izdanja lokalne štampe.
3. Dokumentacija pohranjena u Gradskoj knjižnici Koprivnica.
4. Prof. Blaž Mađer: Casti i dobru zavicaju, Zgb. 1937.
5. Referat o djelovanju knjižnice i čitaonice u Đelekovcu održan prigradom 80-godišnjice postojanja (1984. g.)
6. Sjećanja Vilka Igrića o Radničkoj knjižnici u Koprivnici i sjećanja Ivana Paprike o knjižnici Kluba akademičara.

Fotografije: T. BORŠO